T078 BL VIII (26) 1445 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ An Cư Sự tt

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1445

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ AN CÖ SÖÏ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Theá toân cuøng caùc Bí-soâ an cö taïi ñaây trong ba thaùng muøa möa, nhöng laïi coù nhieàu Bí-soâ ngay trong haï du haønh ñeán truù xöù khaùc, do khoâng kheùo hoä trì thaân nghieäp ñaõ ñaïp cheát nhieàu coân truøng. Caùc ngoaïi ñaïo cheâ traùch: “Sa moân Thích töû khoâng coù taâm töø bi, du haønh trong muøa haï ñaïp cheát coân truøng khoâng khaùc ngöôøi theá tuïc. Loaøi caàm thuù coøn ôû trong hang oå khoâng ra ngoaøi, Sa moân Thích töû naøy khoâng chòu an cö, khoâng bieát thu nhieáp ôû yeân moät choã, khoâng coù pheùp taéc nhö theá thì ai laïi ñem y thöïc boá thí cho hoï”, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Do vieäc naøy ta nay cheá caùc Bí-soâ neân taùc phaùp an cö trong ba thaùng ôû yeân moät choã”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc phaùp an cö nhö theá naøo, Phaät noùi: “Tröôùc ngaøy möôøi laêm thaùng naêm haõy queùt doïn truù xöù saïch seõ, duøng cuø ma ñaép neàn, ñem taát caû ngoïa cuï tuï laïi moät choã vaø ñeå boàn röûa chaân. Sau ñoù ñaùnh kieàn chuøy taäp Taêng, Taêng nhoùm roài lieàn sai moät Bí-soâ laøm ngöôøi coi giöõ phaân chia ngoïa cuï, neáu ngöôøi coù naêm phaùp: Thöông, giaän, sôï, si, khoâng bieát phaân chia hay khoâng phaân chia ngoïa cuï thì ngöôøi naøy khoâng neân sai; ngöôïc vôùi naêm phaùp treân thì neân sai nhö sau: Tröôùc neân hoûi Bí-soâ teân coù theå phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö hay khoâng, neáu vò aáy ñaùp laø coù theå thì neân sai. Keá sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ naøy teân baèng loøng phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ naøy teân baèng loøng phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Neáu caùc

SOÁ 1445 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA AN CÖ SÖÏ 374

cuï thoï chaáp thuaän Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän Bí-soâ teân laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Taêng chaáp thuaän vì im laêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ phaân chia ngoïa cuï, vò thoï söï tröôùc neân laøm theû daøi khoaûng moät gang tay ñeå phaân phaùt cho Taêng giaø, saùng hoâm sau môùi traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy taäp taêng. Nhöõng theû ñaõ laøm neân raéc boät thôm roài ñeå trong moät hoäp tre coù öôùp höông thôm, phuû taám vaûi traéng leân treân, ñeå

hoäp theû treân moät caùi maâm ôû tröôùc Taêng roài tuyeân ñoïc cheá lònh an cö: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, ôû truù xöù naøy coù phaùp cheá, neáu caùc ñaïi ñöùc vui thích an cö ôû ñaây khoâng traùi phaùp cheá thì neân laáy theû. Trong khi an cö khoâng neân traùch cöù laãn nhau noùi laø phaù kieán, phaù giôùi, phaù chaùnh haïnh, phaù chaùnh maïng. Neáu vò naøo bieát coù ngöôøi phaïm thì baây giôø neân noùi ra, khoâng neân cöû toäi trong haï laøm cho caùc Bí soâ phieàn naõo, khoâng ñöôïc an laïc truï. Keá sai moät Bí-soâ böng maâm theû ñi tröôùc ñeå phaùt, ngöôøi böng maâm khoâng ñi sau thu laáy theû. Bí-soâ phaùt theû ñeå moät theû ôû choã Theá toân roài môùi ñeán tröôùc Thöôïng toïa, Thöôïng toïa laáy moät theû roài ñeå leân maâm khoâng, thöù lôùp phaùt vaø thu theû nhö vaäy cho ñeán ngöôøi cuoái cuøng, neáu coù caàu tòch naøo khoâng ñeán ñöôïc thì A-giaù-lôïi-da hoaëc OÂ-ba-ñaø-da laáy giuøm cho hoï. Keá ñeám soá theû ñaõ thu ñöôïc roài baïch raèng: Nhöõng ngöôøi coù maët trong truù xöù naøy goàm coù vò Bí-soâ, coù Caàu-tòch keå ra. Luùc ñoù Bí-soâ phaân chia ngoïa cuï ñeå moät chìa khoùa ôû tröôùc Thöôïng toïa noùi: ñaây laø chìa khoùa phoøng soá , neáu Thöôïng toïa baèng loøng thì xin nhaän. Neáu Thöôïng toïa khoâng nhaän phoøng naøy thì neân chuyeån ñöa chìa khoùa cho Thöôïng toïa thöù hai, neáu Thöôïng toïa thöù hai nhaän phoøng naøy thì laáy chìa khoùa phoøng cuûa Thöôïng toïa thöù hai ñaõ ôû tröôùc ñoù giao cho Thöôïng toïa thöù ba… cöù nhö theá cho ñeán ngöôøi cuoái cuøng trong taêng. Neáu Thöôïng toïa thöù nhaát thaáy ñöa chìa khoùa phoøng cho Thöôïng toïa thöù hai maø ñoåi yù ñoøi laïi, ñoøi laàn thöù nhaát khoâng neân cho, ñoøi laàn thöù hai cuõng khoâng neân cho, ñoùi laàn thöù ba neân cho nhöng Thöôïng toïa thöù nhaát naøy phaûi saùm toäi AÙc-taùc. Laàn löôït nhö vaäy, vò naøo phaûi saùm toäi AÙc-taùc chuaån theo ñoù neân bieát". Luùc ñoù Bí-soâ phaân chia heát phoøng xaù laïi coù Bí-soâ khaùch ñeán, khoâng coøn phoøng ñeå chia, Phaät noùi: "Neân chöøa laïi moät phoøng vaø ngoïa cuï döï phoøng cho Bí-soâ khaùch. Neân sai moät Bí-soâ troâng coi lôïi döôõng cuûa taêng giaø vaø chöøa moät phoøng ñeå caát ngoïa cuï, Bí-soâ naøy neân coi giöõ xem coù truøng vaø toå ong hay khoâng, neáu coù toå ong ñôïi ong ra khoûi toå thì ñem

boû ñi, neáu coøn ong con trong toå thì neân ñem treo toå ong ôû choã khaùc, khi chuùng tröôûng thaønh töï seõ bay ñi. Khi coù Bí-soâ khaùch ñeán neân caáp cho hoï ngoïa cuï, neáu ít ngöôøi thì moãi ngöôøi moät caùi, neáu ñoâng thì hai ngöôøi duøng chung moät caùi". Laïi coù Bí-soâ kyø tuùc ñöôïc caáp cho neäm daày vaø lôùn, moät mình khoù mang ñi, Phaät noùi: "Neáu coù Bí-soâ treû neân baûo y chæ thöøa söï". Sau khi phaân chia ngoïa cuï xong, Phaät noùi: "Khoâng coù vaät loùt khoâng neân naèm ngoài lieàn, cuõng khoâng neân duøng vaät nhoû loùt laøm cho dô hay hö raùch ngoïa cuï cuûa Taêng. Vò thoï söï neân ñi tuaàn xem xeùt thaáy coù ai laøm sai traùi thì döa theo vieäc maø trò phaït, neáu laø ngöôøi tuoåi nhoû thì neân noùi hai thaày trò phaït hoï. Neân vaøo ngaøy möôøi laêm moãi thaùng ñi tuaàn tra, neáu thaáy ai duøng ngoïa cuï khoâng nhö phaùp thì baïch cho ñaïi chuùng bieát ñeå thu ngoïa cuï laïi vaø trò phaït hoï; neáu ai coøn y chæ thì neân noùi vôùi thaày y chæ thu ngoïa cuï laïi." Khi

ñaïi chuùng taäp hoïp taùc phaùp an cö neân caùo baïch: “Naøy caùc cuï thoï, nay ôû truù xöù naøy coù taát caû laø ngöôøi, seõ nöông nôi laøm thí chuû, nöông thoân xoùm laøm choã khaát thöïc, coi laø ngöôøi doanh söï, laø ngöôøi khaùn bònh ñeå ôû taïi truù xöù naøy an cö”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ neân xem xeùt nhöõng thoân xoùm khaát thöïc ôû gaàn, neáu thaáy öa thích muoán ôû nôi ñaây an cö cuøng caùc vò ñoàng phaïm haïnh khoâng sinh öu naõo, neáu coù phaùt sinh thì mau tröø dieät; an laïc chöa sanh thì neân laøm cho sanh, ñaõ sanh thì neân laøm cho taêng tröôûng. Khaát thöïc ôû trong thoân xoùm ñoù khoâng coù khoù nhoïc, neáu coù bònh khoå thì coù ngöôøi cung caáp thuoác men, thöùc aên thöùc uoáng vaø nhöõng vaät caàn duøng ñöôïc ñaày ñuû. Bí-soâ naøy neân ñeán tröôùc moät Bí-soâ ñoái thuù taùc phaùp an cö: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay laø ngaøy möôøi saùu thaùng naêm Taêng giaø an cö muøa haï. Toâi laø Bí-soâ teân cuõng vaøo ngaøy möôøi saùu thaùng naêm an cö, ôû ngay trong giôùi naøy tieàn an cö ba thaùng haï nöông nôi laøm thí chuû, laøm ngöôøi doanh söï, laøm ngöôøi khaùn bònh. Neáu truù xöù coù hö doät toâi seõ tu boå, xin ñöôïc ôû trong ñaây an cö. (3 laàn) Bí-soâ ñoái thuù noùi: AÙo tyû ca (thieän) Bí-soâ taùc phaùp noùi: Sa ñoä (nhó). Tröôøng hôïp coù duyeân söï khoâng kòp tieàn an cö thì ñöôïc haäu an cö, taùc phaùp gioáng nhö tieàn an cö. Ñaõ taùc phaùp an cö roài thì ban ñeâm khoâng ñöôïc ra khoûi giôùi, neáu coù duyeân söï phaûi xuaát giôùi thì khoâng ñöôïc ôû laïi qua ñeâm. Luùc ñoù trong thoân Töôïng coù moät tröôûng giaû teân laø Öu-ñaø-dieân giaøu coù muoán cuùng döôøng Taêng giaø neân ñem caát y thöïc vaøo trong kho roài sai söù ñeán thaønh Thaát-la-phieät thænh Bí-soâ taêng giaø ñeán thoï nhaän, caùc Bí-soâ

SOÁ 1445 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA AN CÖ SÖÏ 376

hoûi söù giaû: “Nhaø tröôûng giaû gaàn hay xa?”, ñaùp: “Caùch ñaây khoaûng hôn ba du thieän na”, caùc Bí-soâ thaáy hôi xa sôï ñi seõ khoâng veà kòp trong ngaøy, vì Theá toân ñaõ cheá trong khi an cö khoâng ñöôïc nguû ñeân ôû ngoaøi giôùi, vì theá caùc Bí-soâ töø choái khoâng ñi phoù thænh. Luùc ñoù caïnh thoân Töôïng coù caùc Bí-soâ an cö ñeán nhaø tröôûng giaû thoï thænh, ñöôïc cuùng döôøng raát nhieàu y thöïc. Maõn haï, caùc Bí-soâ naøy ñaép y mang baùt ñeán thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ truù xöù ñoùn chaøo thaêm hoûi: “Caùc thaày töø ñaâu ñeán, ñaõ an cö ôû ñaâu?”, ñaùp: “Chuùng toâi an cö beân caïnh thoân Töôïng, maõn haï lieàn ñeán ñaây”, laïi hoûi: “Caùc thaày an cö nôi ñoù coù hoøa hôïp khoâng, khaát thöïc coù deõ khoâng?”, ñaùp: “Chuùng toâi an cö nôi ñoù raát an laïc, y thöïc ñaày ñuû”, noùi roài lieàn ñem vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: “Tröôûng giaû ñoù coù ñeán ñaây thænh, chuùng toâi sôï ñeán ñoù thoï thænh trôû veà khoâng kòp trong ngaøy, vì Theá toân ñaõ cheá khi an cö khoâng ñöôïc nguû ñeâm ôû ngaøoi giôùi, cho neân chuùng toâi töø choái khoâng ñi phoù thænh”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät suy nghó: “Ñeä töû Thanh vaên cuûa ta tuy khoâng coù taâm tham ñaém y thöïc, nhöng ñeå cho hoï ñöôïc an laïc truï vaø khieán cho thí chuû ñöôïc phöôùc thoï duïng, ta neân khai cho ñöôïc xuaát giôùi baûy ngaøy ñeå ñi phoù thænh”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Trong khi an cö neáu coù duyeân söï caàn xuaát giôùi, neân taùc

phaùp xin xuaát giôùi töø moät ñeán baûy ngaøy". Phaät tuy khai cho xuaát giôùi nhöng caùc Bí-soâ laïi khoâng bieát vieäc gì thì ñöôïc xin xuaát giôùi, lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "Ñoù laø nhöõng vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca, Bí-soâ, Bí-soâ ni, Thöùc-xoa-ma-na, Caàu-tòch nam, Caàu-tòch nöõ... Sao goïi laø vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca vaø OÂ-ba- tö-ca? Neáu trong nhaø cuûa hoï coù vieäc muoán cuùng döôøng y thöïc neân sai söù ñeán thænh Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ ñoái tröôùc moät Bí-soâ taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy. Hoaëc hoï muoán cuùng döôøng ngoïa cuï, caùc vaät duïng vaø y thöïc, cuõng neân taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy; hoaëc ñeán thình Bí- soâ veà nhaø thoï thöïc, cuõng neân taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy. Neáu coù OÂ-ba-saùch-ca xaây caát chuøa thaùp ñeán thænh Bí-soâ trôï giuùp coâng ñöùc, Bí-soâ neân taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy. Cho ñeán caùc vieäc nhö an trí töôùng phaùp luaân, côø phöôùn, y thöïc ñeå cuùng döôøng thaùp neân ñeán thænh Bí-soâ trôï giuùp, Bí-soâ cuõng neân taùc phaùp xin xuaát giôùi baûy ngaøy, ñaây goïi laø vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca vaø vì Phaät söï. Neáu coù OÂ-ba- saùch-ca sao cheùp kinh luaän ñeå tu hoïc, sao cheùp xong muoán cuùng döôøng neân ñeán thænh Bí-soâ; hoaëc ôû trong Taïng giaùo löôïc giaûi giaùo phaùp coù nghi khoâng theå quyeát ñoaùn, muoán thænh hoûi Bí-soâ neân ñeán thænh Bí-soâ quyeát nghi; hoaëc sanh taø kieán, khoâng tin nhaân quaû neân ñeán thænh Bí-soâ döùt töø taø kieán cho hoï, ñaây goïi laø vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca vaø vì phaùp

söï. Neáu vôï cuûa OÂ-ba-saùch-ca coù thai sôï khi sanh gaëp naïn, muoán caàu cho meï troøn con vuoâng neân ñeán thænh Bí-soâ; hoaëc vì bònh hoaïn muoán cuùng döôøng Bí-soâ neân ñeán thænh, Bí-soâ ñeàu ñöôïc taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy ñeå ñi. Sao goïi laø vieäc lieân quan tôùi Bí-soâ? Neáu coù Bí-soâ xaây caát truù xöù cuùng cho Töù phöông Taêng giaø neân laøm leã khaùnh thaønh thieát trai cuùng döôøng Taêng, sai söù ñeán thænh; hoaëc cuùng döôøng ngoïa cuï, hoaêc vì thôø xaù lôïi neân xaây thaùp, hoaëc boá trí töôùng phaùp luaân... Hoaëc muoán taùc phaùp yeát ma trò phaït ngöôøi aùc neân ñeán thænh Bí-soâ; hoaëc vò bònh naêng neân sai söù ñeán thænh... Bí-soâ ñeàu ñöôïc taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy ñeå ñi. Sao goïi laø vieäc lieân quan tôùi Bí-soâ ni?: duyeân sö cuõng gioáng nhö cuûa Bí- soâ, chæ khaùc ôû choã laø cuùng döôøng hai boä taêng hoaëc muoán hoïc Phaät phaùp, cho ñeán Thöùc-xoa-ma-na muoán thoï Caän vieân neân ñeán thænh hai boä taêng truyeàn giôùi, Bí-soâ ñeàu ñöôïc taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy ñeå ñi. Vieäc lieân quan tôùi Caàu-tòch, caàu tòch nöõ cuõng gioáng nhö treân, chæ khaùc ôû choã ngöôøi nöõ ñaõ töøng gaû, tuoåi ñuû möôøi hai vaø ñoàng nöõ tuoåi ñuû möôøi taùm muoán thoï saùu hoïc phaùp vaø saùu tuøy phaùp neân ñeán thænh." Neáu Bí-soâ taùc phaùp an cö xong, nghó raèng: "Ta an cö nôi ñaây khoâng coù ngöôøi cung caáp thöùc aên thöùc uoáng, ta coù theå cheát"; hoaëc coù ngöôøi chöa hoïc kinh, caàn neân hoïc; ngöôøi chöa tu taäp ñònh, caàn neân hoïc; ngöôøi chöa chöùng neân chöùng; ngöôøi chöa thaáy caàu thaáy, ngöôøi chöa ñaéc caàu ñaéc...

Neáu coù caùc duyeân treân muoán rôøi khoûi truù xöù thì Phaät daïy khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Truôøng hôïp taùc phaùp an cö xong boãng sinh bònh, bieát khoâng coù thaày thuoác vaø thuoác, neáu ôû laïi sôï maïng soáng khoâng toaøn. Coù caùc duyeân söï thuoäc maïng naïn nhö theá phaûi xuaát giôùi thì Phaät daïy khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Tröôøng hôïp taùc phaùp an cö xong boãng sinh bònh, tuy coù thuoác thang nhöng khoâng coù ngöôøi chaêm soùc, sôï seõ cheát thì Phaät daïy ñöôïc ñi khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Tröôøng hôïp taùc phaùp an cö xong, coù ngöôøi nöõ ñeán choã Bí-soâ noùi: "Toâi coù phuï nöõ treû vaø noâ tyø muoán cuùng döôøng ñaïi ñöùc", Bí-soâ suy nghó: "Neáu ta khoâng boû ñi sôï maát phaïm haïnh vaø gaëp maïng naïn". Coù caùc duyeân thuoäc naïn phaïm haïnh nhö theá thì Phaät daïy boû ñi khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Caùc duyeân thuoäc ngöôøi nam, huyønh moân gioáng nhö treân ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ taùc phaùp an cö xong, neáu thaáy ngöôøi nöõ khôûi töôûng duïc, khoâng theå ngaên chaän ñöôïc phieàn naõo sôï maát phaïm haïnh, cuõng neân boû ñi ñeán nôi khaùc. Tröôøng hôïp Bí-soâ taùc phaùp an cö xong thaáy coù phuïc taøng lieàn suy nghó: "Ta ôû ñaây sôï seõ khoâng giöõ ñöôïc taâm mình maø laáy vaät baùu kia", Phaät daïy ñöôïc dôøi

ñi nôi khaùc khoâng toäi. Tröôøng hôïp Bí-soâ taùc phaùp an cö xong boãng coù quyeán thuoäc ñeán can ngaên Bí-soâ ôû ñaây, Bí-soâ hieàm traùch neân dôøi ñi ñeán nôi khaùc cuõng nhö treân khoâng loãi. Tröôøng hôïp coù nam nöõ, baùn traïch ca… ñeán thænh Bí-soâ an cö, sau khi thoï thænh thí chuû naøy hoaëc maéc nôï ngöôøi khaùc, hoaëc saùt haïi ngöôøi khaùc, hoaëc cöôùp ñoaït taøi vaät cuûa ngöôøi khaùc, hoaëc ôû truù xöù coù coïp soùi sö töû caùc loaøi thuù döõ ñeán khuûng boá thí chuû neân thí chuû boû chaïy hoaëc bò cheát. Luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: "Thí chuû naøy thænh ta an cö laïi coù caùc naïn söï nhö theá khôûi leân, neáu ta ôû ñaây hoaëc maát phaïm haïnh hoaëc maát maïng", thì nhö Phaät daïy ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp trong truù xöù coù bònh dòch phaùt sanh, Bí-soâ ôû ñaây khoâng ñöôïc an laïc thì nhö Phaät daïy ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp coù nam nöõ, baùn traïch ca… ñeán thænh Bí-soâ an cö, neáu coù vua ñeán baét thí chuû hoaëc gieát hoaëc ñoaït taøi vaät neân thí chuû chaïy ñeán nôi khaùc. Luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: "Thí chuû naøy bò khuûng boá ñaõ chaïy troán ñeán nôi khaùc, neáu ta ôû ñaây hoaëc bò maát maïng hoaëc maát phaïm haïnh", thì nhö Phaät daïy ñöôïc dôøi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp thí chuû ñeán thænh Bí-soâ an cö, nhaø thí chuû boãng bò chaùy hoaëc thí chuû cheát hoaëc boû chaïy, luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: "Thí chuû gaëp hoûa hoaïn hoaëc bò cheát hoaëc boû chaïy, neáu ta ôû laïi ñaây sôï bò maïng naïn hoaëc phaïm haïnh naïn", thì nhu Phaät daïy ñöôïc dôøi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp thí chuû thænh Bí-soâ an cö nhöng truù xöù naøy laïi aåm thaáp nhieàu nöôùc sôï seõ sinh bònh neân dôøi ñeán nôi khaùc, cuõng nhö tröôùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp thí chuû thænh Bí-soâ an cö nhöng taïi truù xöù naøy laïi coù lôøi gieøm pha: "Caàn gì phaûi caïo ñaàu ôû ñaây chòu khoå ñoùi, hoaëc

ôû trong röøng döôùi goác caây, hoaëc hoaøn tuïc laøm caùc phöôùc nghieäp khoâng caàn xuaát gia", luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: "Neáu ta ôû ñaây laâu seõ gaëp naïn phaïm haïnh", cuõng nhö tröôùc ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang an cö hoaëc coù vua ra lònh boán binh ñeán truù xöù baét Bí-soâ laøm vieäc lao dòch nhö theá tuïc, hoaëc baét hoaøn tuïc, hoaëc baét laáy vôï hoaëc ñoaït y baùt... Coù caùc naïn nhö theá thì Bí-soâ ñöôïc boû ñi khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû trong truù xöù cuûa mình, coù nam nöõ, baùn traïch ca ñeán thænh Bí-soâ an cö vaø cung caáp caùc vaät caàn duøng; sau ñoù gaëp caùc naïn vua... ñeàu boû chaïy, khoâng coøn ngöôøi cung caáp nöõa thì Bí-soâ ñöôïc boû ñi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang an cö boãng coù giaëc cöôùp ñeán troäm cöôùp boø deâ..., saùt sanh vaø laøm vieäc phi phaùp; hoï ñeán choã Bí-soâ noùi raèng: "Thaày haõy ñi nôi khaùc, chuùng toâi muoán ôû ñaây". Neáu coù giaëc aùc nhö theá ñeán trong chuøa naõo loaïn thì

ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ y chæ nôi nam, nöõ, baùn traïch ca ñeå an cö, boãng thí chuû bò ngöôøi baét giö, bò oan gia troùi buoäc, bò phi nhôn khuûng boá, neân boû chaïy ñeán nôi khaùc, sau ñoù qua ñôøi. Luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: "Ta an cö nôi ñaây coù caùc naïn nhö theá, laïi khoâng coù thí chuû, coù theå khieán ta maát phaïm haïnh", thì nhö Phaät daïy ñöôïc boû ñi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Ñeán choã môùi neân laøm an cö, taùc phaùp an cö roài thì khoâng ñöôïc xuaát giôùi. Tröôøng hôïp truù xöù naøy tröôùc laø cuûa phi nhôn, Bí-soâ ôû ñaây taùc phaùp an cö thì coù nhöõng keû giaø treû voâ tri vaøo chuøa phoùng ueá baát tònh, khoâng theå thaân caän; laïi gaàn soâng nöôùc, nöôùc ngaäp luït laøm cho y vaät vaø caùc tö cuï bò toån thaát, thí chuû hoaëc cheát hoaëc boû ñi. Luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: "Thí chuû naøy gaëp naïn nöôùc luït, neáu ta ôû ñaây sôï gaëp maïng naïn, phaïm haïnh naïn", thì ñöôïc boû ñi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang an cö thaáy coù Bí-soâ töï laøm hay baûo Bí-soâ khaùc laøm vieäc phaù Taêng hay khuyeán khích moïi ngöôøi laøm phöông tieän phaù Taêng, Bí-soâ naøy suy nghó: "Neáu ta an cö nôi ñaây, Bí-soâ muoán phaù Taêng kia baûo ta laøm hoaëc khuyeân ta laøm phöông tieän phaù Taêng; neáu ta duøng lôøi thieän khuyeân can, Bí-soâ kia khoâng nghe theo seõ ñoái xöû vôùi ta khoâng toát; neáu ta ôû laïi ñaây maø phaùt sinh vieäc phaù Taêng thì nhöõng ñieàu ta hoïc tröôùc ñaây aét seõ maát heát, nhöõng ñieàu chöa hoïc khoâng theå taêng taán, ta neân ñi choã khaùc", thì ñöôïc boû ñi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang an cö nghe coù Bí-soâ muoán phaù taêng, Bí-soâ aáy laø thaân höõu tri thöùc neân suy nghó: "Neáu ta nhaän lôøi giuùp thì seõ phaùt sinh vieäc phaù Taêng, neáu ta khoâng nhaän lôøi giuùp thaân höõu tri thöùc thì khoâng ñöôïc. Ta neân thoï phaùp baûy ngaøy xuaát giôùi". Neáu xuaát giôùi ñuû baûy ngaøy maø vieäc kia khoâng chaám döùt thì ôû ngoaøi giôùi quaù baûy ngaøy khoâng loãi, neáu khoâng xuaát giôùi ñi traùnh thì phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö ba thaùng ñöôïc nhieàu lôïi vaät, Bí-soâ naøy muoán ñeán ñoù an cö.

Laïi coù Bí-soâ khaùc noùi choã naøy an cö cuõng ñöôïc nhieàu lôïi döôõng gioáng nhö choã kia. Bí-soâ naøy lieàn ôû laïi ñaây an cö nhöng khoâng ñöôïc lôïi döôõng gì thì Bí-soâ noùi kia phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñeán choã ñoù an cö, nhöng nhöõng lôïi vaät ñaõ ñöôïc ñeàu khoâng nhö lôøi Bí-soâ kia noùi thì Bí-soâ noùi kia phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñeán choã ñoù tieàn an cö, sau khi thoï theû xong laïi khoâng ñöôïc ngoïa cuï cuõng khoâng coù phoøng ôû ñöôïc thì Bí-soâ noùi kia phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñeán ñoù tieàn an cö, sau khi thoï theû xong ñöôïc chia ngoïa cuï roài lieàn boû ñi ñeán choã khaùc, ñeán ñoù roài cuõng

khoâng an cö thì phaïm toäi AÙc-taùc. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñi ñeán ñoù, sau khi thoï theû xong ñöôïc chia ngoïa cuï roài taùc phaùp an cö. Sau ñoù coù duyeân söï khoâng thoï trì phaùp baûy ngaøy lieàn xuaát giôùi, khoâng thaønh tieàn an cö thì phaïm toäi AÙc-taùc. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñeán ñoù an cö, sau khi thoï theû xong ñöôïc chia ngoïa cuï roài taùc phaùp an cö. Sau ñoù coù duyeân söï neân thoï trì phaùp baûy ngaøy xuaát giôùi, neáu quaù baûy ngaøy khoâng trôû laïi laø phaù an cö. Saùu tröôøng hôïp haäu an cö cuõng gioáng nhö saùu tröôøng hôïp tieàn an cö treân, chæ ñoåi chöõ tieàn thaønh chöõ haäu laø khaùc.

a

SOÁ 1446

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TUØY YÙ SÖÏ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät an cö ba thaùng muøa möa, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ an cö nôi khaùc cuøng laäp quy cheá nhö sau: “Caùc cuï thoï, trong ba thaùng an cö chuùng ta khoâng neân noùi vieäc phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù chaùnh maïng… Neáu thaáy coû trong nhaø xí thieáu vaø bình quaân trì khoâng coù nöôùc thì neân laáy coû vaø ñoå nöôùc cho ñaày. Neáu moät mình laøm khoâng ñöôïc thì vaåy tay goïi baïn ñeán giuùp”, laäp cheá xong ai naáy ñeàu trôû veà phoøng cuûa mình, cöù nhö theá khoâng cuøng noùi chuyeän suoát trong ba thaùng an cö. Maõn an cö, caùc Bí-soâ naøy ñaép y mang baùt tuaàn töï du haønh ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñeå yeát kieán Theá toân, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø thaêm hoûi khaùch Bí-soâ töø ñaâu ñeán, ñi ñöôøng coù an laïc khoâng vaø an cö ôû ñaâu, caùc Bí-soâ naøy ñaùp: “Chuùng con an cö ôû Thieàn na baùt ña

xong thì ñeán ñaây, nôi ñoù an cö ñöôïc an laïc, khaát thöïc deã ñöôïc, nhöng trong ba thaùng an cö chuùng con cuøng laäp quy cheá … gioáng nhö ñoaïn vaên treân”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày ngu si khoâng coù moät ngöôøi trí, taïi sao laïi laäp ra quy cheá phi phaùp naøy, suoát trong ba thaùng khoâng cuøng noùi chuyeän khaùc naøo keû thuø ôû chung aên chung vôùi nhau thaät laø khoå, sao laïi noùi laø ñöôïc an laïc truï. Ñaây laø phaùp ngoaïi ñaïo, laø phaùp ngu si, khoâng phaûi laø phaùp xuaát

yeáu. Töø nay trôû ñi, neáu laøm phaùp caâm nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp. Neáu Bí-soâ an cö xong neân thænh noùi ba vieäc: Thaáy, nghe, nghi ñeå taùc phaùp Tuøy yù". Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát thænh noùi nhö theá naøo, Phaät noùi: "Tröôùc ngaøy taùc phaùp Tuøy yù khoaûng baûy ngaøy, caùc Bí-soâ cöïu truï ñeán caùc thoân xoùm laân caän thoâng baùo cho caùc Bí-soâ giaø

SOÁ 1446 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUØY YÙ SÖÏ 384

treû vaø nhöõng ngöôøi chöa thoï caän vieân bieá ñeå cuøng goùp phaàn vaøo vieäc cuùng döôøng. Ñeán ngaøy möôøi boán thaùng taùm, caùc Bí-soâ neân saép ñaët vieäc cuùng döôøng vaø trang hoaøng nôi Phaät ñieän, beân thaùp treo côø phöôùn, queùt doïn saïch seõ... Saùng ngaøy möôøi laêm ñeán giôø taùc phaùp Tuøy yù, Taêng neân sai moät vò coù ñuû naêm ñöùc laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho Taêng, hoaëc hai, ba hay nhieàu ngöôøi nhöng phaûi laø ngöôøi coù ñuû naêm ñöùc: khoâng thöông, khoâng giaän, khoâng sôï, khoâng si, kheùo hay phaân bieät caùc vieäc tuøy yù. Neáu traùi vôùi naêm ñöùc treân thì khoâng ñöôïc sai, neáu tröôùc ñoù chuùng taêng chöa hoøa hôïp thì phaûi laøm cho hoøa hôïp; neáu ñaõ hoøa hôïp thì phaûi laøm cho ñöôïc an laïc truï. Neân sai nhö sau: Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy taäp Taêng, Taêng nhoùm xong tröôùc neân hoûi vò ñuû naêm ñöùc: Thaày coù theå laøm ngöôøi thoï tuøy yù cho taêng giaø thænh noùi ba vieäc thaáy nghe nghi ñeå taùc phaùp tuøy yù khoâng? Neáu ñaùp laø coù theå thì taêng neân sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ teân nay laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö. Baïch nhö theá. Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ teân nay laøm ngöôøi thoï tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö. Taêng nay sai Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï tuøy yù, Bí-soâ naøy teân seõ laøm ngöôøi thoï tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö. Neáu caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng giaø ñaõ chaáp thuaän Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Naøy caùc Bí-soâ, nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ thoï Tuøy yù nhö sau: Neáu chæ coù moät ngöôøi thoï Tuøy yù thì töø Thöôïng toïa cho ñeán haï toøa ñeàu phaûi laøm Tuøy yù; neáu laø hai ngöôøi thoï Tuøy yù thì moät ngöôøi thoï Tuøy yù töø Thöôïng toøa, moät ngöôøi thoï tuøy tuøy töø nöûa soá chuùng coøn laïi cho ñeán ngöôøi cuoái cuøng; neáu laø ba ngöôøi thoï tuøy yù thì neân boá trí ba choã ngoài vaø chuaån theo nhö treân maø laøm Tuøy yù. Thöôïng toøa luùc ñoù neân taùc baïch: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng giaø taùc phaùp Tuøy yù. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay taùc phaùp Tuøy yù, baïch nhö vaäy. Luùc ñoù töø Thöôïng toøa cho ñeán haï toøa ñeàu ñeán tröôùc Bí-soâ thoï Tuø yù laøm Tuøy yù nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng giaø laøm tuøy yù, toâi Bí-soâ teân cuõng laøm Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân ôû trong Taêng ñoái tröôùc Cuï thoï thænh noùi ba vieäc thaáy nghe nghi ñeå laøm tuøy yù. Ñaïi ñöùc

taêng giaø neân nhieáp thoï chæ baûo cho toâi, xin thöông xoùt laøm

SOÁ 1446 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUØY YÙ SÖÏ 385

lôïi ích cho toâi, neáu toâi thaáy bieát coù toäi, toâi seõ nhö luaät saùm hoái. (3 laàn). Bí-soâ thoï tuøy yù noùi: AÙo-tæ-ca (thieän). Bí-soâ laøm tuøy yù noùi: Sa ñoä (nhó). Cöù nhö theá cho ñeán vò haï toøa, Bí-soâ thoï tuøy yù neáu laø hai, ba ngöôøi thì neân ñoái nhau taùc phaùp, neáu laø moät ngöôøi thì neân taâm nieäm taùc phaùp. Bí-soâ taùc phaùp xong, keá ñeán Bí-soâ ni töøng ngöôøi ñeán taùc phaùp cuõng gioáng nhö Bí-soâ. Sau ñoù laø Thöùc-xoa-ma-na, Caàu-tòch, Caàu-tòch nöõ cuõng taùc phaùp gioáng nhö treân. Taùc phaùp xong, Bí-soâ thoï Tuøy yù ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa baïch: hai boä taêng giaø ñaõ laøm tuøy yù xong. Luùc ñoù hai boä taêng giaø cuøng xöôùng: Laønh thay, ñaõ taùc phaùp tuøy yù xong. Neáu cuøng xöôùng leân nhö theá thì toát, neáu khoâng xöôùng thì phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ thoï Tuøy yù caàm dao nhoû hoaëc kim chæ hoaëc caùc tö cuï taïp vaät cuûa Sa moân ôû tröôùc Thöôïng toøa baïch: “Ñaïi ñöùc, caùc vaät thí naøy coù neân trao cho ngöôøi ñaõ an cö xong laøm vaät thí Tuøy yù khoâng? Neáu truù xöù naøy ñöôïc caùc lôïi vaät khaùc, Taêng giaø neân hoøa hôïp chia hay khoâng?”, ñaïi chuùng cuøng ñaùp neân chia. Neáu laøm khaùc thì Bí-soâ thoï Tuøy yù vaø ñaïi chuùng ñeàu phaïm toäi Vieät phaùp. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “Theá toân, coù maáy caùch taùc phaùp Tuøy yù?”, Phaät noùi: “Coù boán caùch: Moät laø Phi phaùp bieät chuùng, hai laø Phi phaùp hoøa hôïp, ba laø Nhö phaùp khoâng hoøa hôïp, boán laø Nhö phaùp hoøa hôïp. Trong boán caùch naøy thì Nhö phaùp hoøa hôïp laø thieän”. Vaøo ngaøy möôøi laêm taùc phaùp Tuøy yù, Phaät ngoài trong Taêng baûo caùc Bí-soâ: “Phaàn ñeâm ñaõ qua, vì sao khoâng taùc phaùp tuøy yù”, luùc ñoù coù Bí-soâ ôû trong chuùng ñöùng daäy söûa y phuïc chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, taïi phoøng soá coù Bí-soâ cöïu truï bònh naëng raát ñau ñôùn neân khoâng theå ñeán nhoùm hoïp ñöôïc, chuùng con khoâng bieát phaûi laøm sao”, Phaät noùi: “Neân laáy duïc Tuøy yù ñeán”, caùc Bí-soâ khoâng bieát laáy duïc Tuøy yù nhö theá naøo, Phaät noùi: “Moät ngöôøi coù theå laáy duïc cuûa moät ngöôøi hoaëc hai, ba cho ñeán nhieàu ngöôøi. Neân ñeán choã Bí-soâ bònh, Bí-soâ bònh neân ngoài daäy chaép tay gôûi duïc nhö phaùp gôûi duïc Tröôûng tònh: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng giaø taùc phaùp Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân vaøo ngaøy möôøi laêm cuõng taùc phaùp Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân töï noùi khoâng coù caùc chöôùng phaùp, vì bònh neân Taêng söï nhö phaùp xin gôûi duïc. Nhöõng lôøi naøy xin ôû trong taêng noùi laïi giuøm. (3 laàn). Neáu gôûi duïc ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu ngöôøi bònh khoâng theå noùi ñöôïc thì neân duøng thaân bieåu nghieäp, cuõng thaønh gôûi duïc. Neáu khoâng noùi ñöôïc cuõng khoâng bieåu hieän baèng thaân nghieäp ñöôïc thì Taêng neân ñeán choã ngöôøi bònh. Neáu ngöôøi bònh khoâng ñeán ñöôïc, chuùng taêng cuõng khoâng ñeán choã ngöôøi bònh maø rieâng taùc phaùp

SOÁ 1446 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUØY YÙ SÖÏ 386

tuøy yù thì taùc phaùp khoâng thaønh, phaïm toäi Vieät phaùp. Nay ta noùi veà haønh phaùp cuûa Bí-soâ nhaän duïc… cuõng gioáng nhö trong trong phaùp Tröôûng tònh ñaõ noùi roõ. Bí-soâ mang duïc ñeán trong taêng noùi, neáu khoâng theå thì neân noùi cho ngöôøi ngoài gaàn cuõng ñöôïc, neân noùi nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, ôû taïi phoøng soá coù Bí-soâ teân bònh. Hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng giaø taùc phaùp Tuøy yù, Bí-soâ bònh teân ngaøy möôøi laêm cuõng taùc phaùp Tuøy yù. Bí-soâ bònh töï noùi khoâng coù caùc chöôùng phaùp, vì bònh neân taêng söï nhö phaùp xin gôûi duïc. Neáu khoâng laøm theo nhö treân thì phaïm toäi Vieät phaùp.”Luùc ñoù Öu-ba-ly baïch Phaät: “Theá toân, neáu nhaän duïc tuøy yù xong, giöõa ñöôøng bò maïng naïn thì coù thaønh nhaän duïc hay khoâng?”, Phaät noùi khoâng thaønh … gioáng nhö trong phaùp tröôûng tònh ñaõ noùi roõ. Öu-ba-ly baïch Phaät: “Neáu truù xöù chæ coù moät Bí-soâ thì Bí-soâ naøy neân taùc phaùp tuøy yù nhö theá naøo?”, Phaät noùi: “Neân ôû trong truù xöù queùt doïn saïch seõ… sau ñoù leân choã cao ngoùng nhìn boán höôùng xem coù Bí-soâ naøo ñeán hay khoâng, neáu coù vaø bieát hoï thanh tònh thì neân goïi ñeán ñeå cuøng taùc phaùp, neân ñoái tröôùc Bí-soâ khaùc ñoái thuù taùc phaùp Tuøy yù nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay ngaøy möôøi laêm laø ngaøy Tuøy yù, toâi Bí-soâ teân cuõng vaøo ngaøy möôøi laêm taùc Tuøy yù. Neáu sau naøy gaëp chuùng taêng hoøa hôïp seõ cuøng chuùng hoøa hôïp kia nhö phaùp Tuøy yù (3 laàn). Tröôøng hôïp Taêng ñuû tuùc soâ nhöng laïi coù nhieàu ngöôøi ngu si voâ trí thì taùc phaùp tuøy yù cuõng khoâng thaønh, phaûi ñôïi coù Bí-soâ thieän ñeán môùi cuøng laøm tuøy yù. Tröôøng hôïp ñôïi khoâng coù ai ñeán thì ñöôïc taâm nieäm tuøy yù, neân taâm nghó mieâng noùi nhö sau: Hoâm nay ngaøy möôøi laêm laø ngaøy Tuøy yù, toâi Bí-soâ teân vaøo ngaøy möôøi laêm cuõng taùc phaùp taâm nieäm tuøy yù, neáu sau naøy coù chuùng taêng nhö phaùp seõ cuøng laøm Tuøy yù (3 laàn). Tröôøng hôïp hai, ba Bí-soâ ôû chung cuõng neân ñoái thuù taùc phaùp nhö vaäy; neáu ñuû tuùc soâ boán vò cuõng ñoái thuù taùc phaùp tuøy yù, khoâng ñöôïc sai ngöôøi thoï tuøy yù; neáu Taêng ñuû tuùc soá naêm vò môùi ñöôïc laøm Chuùng phaùp ñoái thuù, khi taùc phaùp Tuøy yù neáu coù ngöôøi bònh neân ñöa vaøo trong chuùng, khoâng neân laáy duïc; neáu tuùc soá Taêng saùu vò trôû leân khi taùc phaùp Tuøy yù neáu coù ngöôøi bònh ñöôïc laáy duïc ñeán”. Coù ba tröôøng hôïp: 1. Moät nhö phaùp chæ truï tuøy yù, moät phi phaùp: Nghóa laø tröôøng hôïp khai cho noùi moät laàn Tuøy yù lieàn döøng laø nhö phaùp. 2. Ba nhö phaùp, moät phi phaùp: Nghóa laø tröôøng hôïp phaûi noùi ñuû ba laàn Tuøy yù môùi nhö phaùp, neáu chæ noùi moät laàn laø phi phaùp. 3. Naêm nhö phaùp, moät phi phaùp: Nghóa laø coù naêm tröôøng hôïp noùi tuøy yù nhö phaùp hoaëc khai cho noùi moät laàn, hoaëc noùi ñuû ba laàn, hoaëc ñoàng thôøi ñoái thuyeát moät laàn, hoaëc ñoàng thôøi ñoái thuyeát ba laàn hoaëc taâm

SOÁ 1446 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUØY YÙ SÖÏ 387

nieäm Tuøy yù. Tröôøng hôïp khai cho noùi moät laàn laø: 1. Vaøo ngaøy möôøi laêm caùc Bí-soâ taäp hoïp laïi moät nôi muoán taùc phaùp tuøy yù nhöng trong chuùng coù nhieàu ngöôøi bònh naëng, sôï caùc Bí-soâ bònh khoâng theå ngoài laâu, do nhaân

duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 2. Vaøo ngaøy taùc phaùp Tuøy yù boãng gaëp trôøi möa lôùn hoaëc trôøi saép möa, caùc Bí-soâ suy nghó: "Neáu noùi ba laàn tuøy yù sôï möa lôùn laøm öôùt heát ngoïa cuï", do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 3. Vaøo ngaøy taùc phaùp tuøy yù boãng coù vua ñeán cuøng vôùi quyeán thuoäc hoaëc ñaïi thaàn cuøng vôùi thuoäc haï ñeán, hoaëc ngöôøi trong thaønh taäp hoïp ñeán ñem y thöïc cuùng döôøng Bí-soâ taêng giaø vaø yeâu caàu Taêng giaø chuù nguyeän neân Taêng giaø moõi meät sôï khoâng theå noùi Tuøy yù ba laàn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 4. Vaøo ngaøy Tuøy yù, do caùc Bí-soâ thoâng hieåu Toâ-ñaùt-la, Tyø-naïi-da, Ma-ñaùt-lyù-ca suoát ñeâm tuïng kinh thuyeát phaùp ñeàu moõi meät, sôï khoâng theå noùi Tuøy yù ba laàn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 5. Vaøo ngaøy Tuøy yù, do coù boán traùnh sanh khôûi, vò Bí-soâ thoâng hieåu ba taïng phaûi quyeát ñoaùn toäi ñeå Dieät-traùnh raát moõi meät, sôï khoâng theå thoï Tuøy yù nghe noùi ba laàn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 6. Vaøo ngaøy Tuøy yù, do vua töùc giaän neân ra lònh boán bònh ñeán truù xöù baét troùi caùc Sa moân Thích töû hoaëc baét ñi chaên voi chaên ngöïa hoaëc baét phaûi lao dòch..., caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn vua seõ giaän traùch gaây baát lôïi cho Taêng, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 7. Vaøo ngaøy Tuøy y boãng coù giaëc cöôùp keùo ñeán hoaëc phaù thaønh aáp hoaëc gieát haïi boø deâ, hoaëc gieát ngöôøi cöôùp cuûa... caùc vieäc phi phaùp, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn giaëc cöôùp seõ gaây baát lôïi cho Taêng hoaëc ñoaït y baùt hoaëc gieát, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 8. Vaøo ngaøy Tuøy yù, neáu trong truù xöù coù Bí-soâ giaø khoâng hieåu bieát khaïc nhoå nhieàu hoaëc coù caùc nöõ nhaân töø xa ñeán khoâng tin quyû thaàn khieán caùc quyû thaàn noåi giaän, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn caùc quyû thaàn seõ laøm ñieàu baát lôïi cho Taêng, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 9. Vaøo ngaøy Tuøy yù neáu caùc Bí-soâ laøm taêng phoøng ôû nôi coù thuù döõ hoaëc coù baø giaø vaø caùc ngöôøi nöõ voâ tri khoâng saïch seõ, caùc Bí-soâ laïi ñaïi tieåu tieän phi phaùp... khieán caùc quyû thaàn noåi giaän sai khieán thuù döõ ñeán gaây toån haïi cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn seõ gaëp maïng

naïn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 10. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû gaàn truù xöù cuûa roàng ñaõ khaïc nhoå, ñaïi tieåu tieän... laøm oâ ueá khieán cho roàng töùc giaän phun ñoäc laøm thöông toån cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn seõ bò maïng naïn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn hoaëc ñoái thuyeát moät laàn. 11. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû gaàn nhaø theá tuïc, luùc Bí-soâ muoán taùc phaùp tuøy yù thì nhaø theá tuïc boãng phaùt hoûa chaùy lan tôùi Taêng phöôøng, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn seõ gaëp maïng naïn hay bò chaùy, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn hoaëc ñoàng thôøi ñoái thuyeát. 12. Tröôøng hôïp truù xöù taêng ôû gaàn khe nuùi, vaøo ngaøy tuøy yù trôøi boãng möa lôùn, nöôùc ngaäp luït khaép nôi traøn tôùi

Taêng phöôøng, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn seõ bò maïng naïn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn hoaëc ñoàng thôøi ñoái thuyeát. Neáu truù xöù Taêng ôû nôi ñoàng troáng xa vaéng, boãng coù naïn khuûng boá khôûi leân sôï toån haïi ñeán thaân maïng, caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: "Hoâm nay ngaøy möôøi laêm laøm Tuøy yù nhöng chuùng ta gaëp naïn gaáp böùc baùch khoâng laøm Tuøy yù ñöôïc, neân dôøi ñi nôi khaùc, sau naøy seõ nhö phaùp laøm Tuøy yù", Phaät noùi: "Neáu coù nhaân duyeân nhö vaäy, ñoàng thôøi di taûn ñeàu khoâng phaïm." Luùc ñoù Öu-ba-ly baïch Phaät: "Neáu coù soá ñoâng Bí-soâ cuøng nhau an cö, chöa maõn an cö laïi muoán cuøng nhau ñi ñeán choã khaùc thì coù ñöôïc laøm Tuøy yù tröôùc hay khoâng?", Phaät noùi: "Khoâng ñöôïc, neáu Bí-soâ kia noùi: Nay toâi taïm ngöøng Tuøy yù ñi ñeàn choã khaùc seõ laøm Tuøy yù; caùc Bí-soâ neân noùi: Chuùng ta an cö ôû ñaây, khoâng neân ngöøng Tuøy yù hay ñeán nôi khaùc laøm Tuøy yù. Phaät cheá chuùng ta nhö phaùp an cö maõn roài phaûi nhö phaùp thanh tònh Tuøy yù". Öu-ba-ly baïch Phaät: "Neáu Bí-soâ noùi: Toâi coù duyeân söï phaûi ñi, haõy cho toâi taïm ngöøng tuøy yù hoaëc cho toâi laøm tuøy yù ñeå toâi laøm xong vieäc ñoù, thì coù ñöôïc khoâng?", Phaät noùi: "Vieäc naøy khoâng thaønh Tuøy yù, caùc Bí-soâ neân noùi vôùi vò kia: Chuùng ta khoâng neân taïm ngöøng tuøy yù hay ñoái nhau laøm Tuøy yù, phaûi ñôïi an cö xong. Phaät cheá chuùng ta an cö xong môùi nhö phaùp thanh tònh Tuøy yù, khoâng cho pheùp chuùng ta khoâng nhö phaùp Tuøy yù. Naøy Öu-ba-ly, neáu ngöôøi naøo khoâng haønh theo ñuùng nhö treân hoaëc laøm phi phaùp thì phaïm AÙc-taùc". Ñeán ngaøy möôøi laêm laøm Tuøy yù, neáu Bí-soâ boãng bò vua hay ñaïi thaàn baét giöõ hoaëc bò giaëc cöôùp hay oaùn thuø baét giöõ, caùc Bí-soâ neân xin pheùp hoï taïm thaû Bí-soâ veà ñeå cuøng laøm Tuøy yù. Hoï chòu thaû thì toát, neáu khoâng chòu thaû thì taêng neân keát tieåu giôùi laøm Tuøy yù. Bí-soâ bò baét kia sau khi ñöôïc thaû veà seõ laøm Tuøy yù laïi, neáu khoâng laøm ñuùng nhö theá thì nhö

SOÁ 1446 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUØY YÙ SÖÏ 389

Phaät noùi phaïm toäi Vieät phaùp. Ñeán ngaøy Tuøy yù, neáu Bí-soâ nhôù bieát coù toäi phaûi ôû choã khuaát ñoái tröôùc Bí-soâ saùm hoái roài môùi ñöôïc cuøng laøm tuøy yù. Neáu khoâng thuyeát toäi maø cuøng laøm tuøy yù thì khoâng thaønh Tuøy yù gioáng nhö trong phaùp Tröôûng tònh vaø trong thaäp söï ñaõ noùi roõ. Ñeán ngaøy Tuøy yù, neáu Bí-soâ nhôù bieát coù toäi muoán phaùt loà saùm hoái, neáu laø toäi Ba-la-thò-ca thì ñaïi chuùng neân taãn xuaát roài môùi laøm Tuøy yù. Neáu laø toäi Taêng-giaø-phaït-thi-sa thì taïm gaùt toäi naøy laïi, ñôïi laøm Tuøy yù roài seõ trò toäi; neáu phaïm toäi Ba-daät-ñeå-ca, Ba-la-ñeà-Ñeà-xaù-ni, Ñoät-saéc-ngaät- lyù-ña thì phaûi thuyeát hoái tröôùc roài môùi cuøng laøm Tuøy yù. Ñeán ngaøy Tuøy yù, neáu Bí-soâ ñoái vôùi toäi Tha-thaéng coù nghi, khoâng bieát coù phaïm toäi Tha-thaéng hay khoâng; neáu laø toäi Tha-thaéng baát coïng truï thì khoâng coøn laø Bí-soâ, neáu khoâng phaûi laø toäi Tha-thaéng thì taïm gaùt laïi ñeå laøm Tuøy yù tröôùc. Khi laøm Tuøy yù, Bí-soâ thuyeát toäi thì neân cho thuyeát toäi tröôùc roài môùi laøm tuøy yù; neáu coù yeát ma xuaát toäi thì neân yeát ma tröôùc roài môùi laøm Tuøy yù. Khi laøm

Tuøy yù, neáu coù Bí-soâ cöû toäi Bí-soâ khaùc laø coù phaïm toäi, Bí- soâ cöû toäi naøy neáu coù thaân khaåu yù baát thieän thì caùc Bí-soâ neân noùi: Haõy laøm tuøy yù. Neáu Bí-soâ cöû toäi naøy tuy thaân thieän nhöng khaåu baát thieän thì khoâng neân nghe lôøi cuûa vò aáy, neân cuøng laøm Tuøy yù. Neáu Bí-soâ cöû toäi naøy tuy khaåu thieän nhöng thaân baát thieän cuõng gioáng nhö treân; neáu thaân khaåu ñeàu thieän nhöng khoâng thoâng hieåu ba taïng, cuõng khoâng neân nghe lôøi cuûa ngöôøi aáy noùi, neân cuøng laøm tuøy yù. Neáu Bí-soâ cöû toäi naøy thaân khaåu ñeàu thieän, tuy coù hoïc ba taïng nhöng khoâng hieåu nghóa saâu maàu, cuõng khoâng hieåu roõ söï vieäc; caùc Bí-soâ neân noùi vôùi vò aáy raèng: “Haõy quan saùt kyõ sau môùi cuøng chuùng toâi nhö phaùp tröø toäi, nay neân laøm Tuøy yù”. Khi laøm Tuøy yù, neáu coù Bí-soâ thaân khaåu ñeàu thieän, laïi hoïc thoâng ba taïng, hieåu nghóa saâu vaø hieåu roõ söï vieäc, nhöng taâm bò meâ loaïn, phaùp noùi laø phi phaùp, phi phaùp noùi laø phaùp, ñuùng noùi laø sai, Tyø-naïi-da noùi laø khoâng phaûi Tyø-naïi-da. Khoâng phaûi Tyø-naïi-da noùi laø Tyø-naïi-da, ñeán trong Taêng ngaên Tuøy yù thì caùc Bí-soâ neân hoûi: “Trong chuùng naøy ai coù phaïm toäi, laø toäi gì? Tha-thaéng hay Taêng-giaø-phaït-thi-sa hay Ba-daät-ñeå- ca hay Ba-la-ñeà-Ñeà-xaù-ni hay Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña; laø ñeâm hay ngaøy, ôû treân ñöôøng chaùnh hay treân leà ñöôøng, luùc ñang ñi hay döøng laïi, luùc ñang ñöùng hay ñang ngoài, naèm?. Neáu noùi phaïm toäi Tha-thaéng thì khoâng phaïm toäi Taêng-taøn… cho ñeán toäi AÙc-taùc; neáu noùi phaïm toäi Taêng-taøn thì khoâng phaïm toäi Tha-thaéng cho ñeán toäi AÙc-taùc; neáu noùi phaïm Ba-daät- ñeå-ca thì khoâng phaïm Ba-la-thò-ca cho ñeán toäi AÙc-taùc; neáu noùi phaïm Ba

SOÁ 1446 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUØY YÙ SÖÏ 390

la ñeà Ñeà-xaù-ni thì khoâng phaïm toäi Tha-thaéng cho ñeán toäi AÙc-taùc; neáu noùi phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña thì khoâng phaïm toäi Tha-thaéng cho ñeán Ba la ñeà Ñeà-xaù-ni. Neáu noùi phaïm toäi Tha-thaéng thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi thöù hai cho ñeán toäi thöù tö vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm toäi Taêng-taøn thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi Taêng-taøn thöù hai cho ñeán toäi thöù möôøi ba vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm toäi Ba-daät-ñeå-ca thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi thöù hai cho ñeán toäi thöù chín möôi vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm toäi Ba-la-ñeà-Ñeà-xaù-ni thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi thöù hai cho ñeán toäi thöù tö vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm toäi Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi thöù hai cho ñeán toäi cuoái cuøng vaø ngöôïc laïi. Neáu noùi phaïm ban ñeâm thì khoâng phaïm vaøo ban ngaøy vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm treân ñöôøng chaùnh thì khoâng phaïm treân leà ñöôøng vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm luùc ñang ñi thì khoâng phaûi luùc döøng laïi…”. Neáu khi caùc Bí-soâ hoûi ñaày ñuû nhö vaäy, Bí-soâ kia noùi tröôùc sau maâu thuaån nhau thì khoâng neân nghe lôøi ngöôøi aáy noùi; neáu traû lôøi tröôùc sau khoâng coù maâu thuaån nhau thì caùc Bí- soâ neân hoûi: “Ngay khi thaáy hoï phaïm, hoï bieåu loä nhö theá naøo, noùi ra lôøi gì vaø laøm yù thuù gì?”. Neáu hoûi xong xeùt thaáy ñuùng laø phaïm toäi Tha-thaéng thì Taêng neân taãn xuaát roài môùi laøm tuøy yù; neáu laø phaïm toäi Taêng-taøn thì neân gaùt laïi

ñôïi laøm Tuøy yù roài seõ trò toäi; neáu laø phaïm Ba-daät-ñeå-ca, Ba la ñeà Ñeà-xaù-ni vaø Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña thì phaûi thuyeát toäi tröôùc roài môùi laøm tuøy yù. Ñeán ngaøy Tuøy yù, caùc Bí-soâ cöïu truï neáu ñuû tuùc soá naêm vò trôû leân thì neân taùc phaùp Tuøy yù; neáu coù vò naøo khoâng ñeán cuøng laøm tuøy yù, caùc Bí-soâ bieát maø khoâng chôø hoï ñeán, laïi cuøng taùc phaùp Tuøy yù thì khi Bí-soâ kia ñeán, caùc Bí-soâ naøy phaûi taùc phaùp Tuøy yù laïi, caùc Bí-soâ taùc phaùp tuøy yù tröôùc phaïm toäi Vieät phaùp vì phi phaùp. Luùc ñoù Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân, coù Bí-soâ an cö khi taùc phaùp tuøy yù hoûi trong chuùng naøy neáu khoâng coù vieäc tranh caûi, ngöôøi gaây oàn naùo, ngöôøi öa caät vaán, ngöôøi ñeán ñeán choã vua quan, ngöôøi caám ñoaùn ngöôøi khaùc, ngöôøi cöû toäi phi phaùp ñeán truù xöù naøy vaø caùc Bí-soâ hieän tieàn ñeàu bieát hoå theïn thì khoâng coù gì phaûi noùi; nhöng neáu coù ngöôøi aùc ñeán tranh caûi... thì caùc Bí-soâ phaûi taùc phaùp Tuøy yù nhö theá naøo?", Phaät noùi: "Neáu coù ngöôøi aùc ñeán ñoät ngoät thì hai, ba ngöôøi neân ñeán trong giôùi traøng töï taùc phaùp Tuøy yù, Ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu khoâng thì neân ra ñoùn tieáp hoï, diu daøng thaêm hoûi roài saép ñaët choã cho hoï nghæ. Luùc ñoù caùc Bí-soâ cuøng taùc phaùp tuøy yù, neáu ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu khoâng ñöôïc thì neân baûo hoï taém röûa, trong luùc hoï ñang taém röûa thì caùc Bí-soâ neân mau laøm Tuøy yù, ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu khoâng ñöôïc thì neân keát tieåu giôùi laøm Tröôûng tònh. Neáu hoï hoûi: Hoâm nay laøm Tuøy yù

taïi sao laïi laøm tröôûng tònh, thì neân ñaùp laø chuùng toâi coù phaùp taéc rieâng. Tröôûng tònh xong chôø hoï ñi roài môùi cuøng taùc phaùp Tuøy yù." Tröôøng hôïp luùc taùc phaùp tuøy yù coù Bí-soâ bònh khoâng ñeán ñöôïc, caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc phaùp Tuøy yù nhö theá naøo, Phaät noùi: "Neân thoâng baùo cho hoï bieát, ai ñeán ñöôïc thì ñeán, neáu khoâng ñeán ñöôïc thì gôûi duïc Tuøy yù ñeán. Khi tuøy yù coù boán tröôøng hôïp xaûy ra: Moät laø coù söï vieäc khoâng coù ngöôøi: Nhö khi Tuøy yù coù ngöôøi khoâng hieåu, baûn taùnh ngu si khoâng phaân bieät toát xaáu, neáu ôû gaàn mieáu thaàn hoaëc höôùng veà mieáu thaàn hoaëc coù ñoàng nam ñoàng nöõ chöûi maéng quyû thaàn vôùi lôøi aùc khaåu, hoaëc laøm vieäc baát tònh khieán cho thieân thaàn quyû thaàn töùc giaän ñeán neâu söï vieäc quôû traùch maø khoâng chæ ñích xaùc teân ngöôøi. Hai laø coù ngöôøi khoâng coù söï vieäc: Nhö khi Tuøy yù coù caùc vieäc xaûy ra gioáng nhö ôû ñoaïn vaên treân, chæ khaùc ôû choã khieán cho thieân thaàn töùc giaän ñeán trong chuøa neâu ñích danh Bí-soâ coù loãi, nhöng khoâng noùi roõ laøm loãi gì. Ba laø coù ngöôøi coù söï vieäc: Töùc laø neâu roõ toäi loãi vaø teân ngöôøi laøm loãi. Boán laø khoâng coù ngöôøi khoâng coù söï vieäc: Traùi ngöôïc vôùi tröôøng hôïp treân, toång coïng laø boán tröôøng hôïp.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.